

גד יעקובי, יושב־ראש ועדת הכלכלה ור' שלמה הילל יושב־ראש ועדת הפנים ואיי כות הסביבה.

וכאשר נודע למישרד ראשיהממשלה, כי הנשיא הוסיף לרשימת המומנים לארוחת הערב שלו אנשים נוספים, דווקא מהמערך, פרצה שם סערת רוחות: "צריך לחסוך", קרא יחיאל קדישאי, "הנשיא מבזבז". ראשיהממשלה עצמו הציע להודיע לנשיא, כי "אין יותר מקום באולם שבו נערכת ארוחת הערב".

אולם מלישכתהנשיא טילפנו לכנסת והתברר, כי אין כלל בעיה להוסיף שול־חנות אחרים, והכנסת קיבלה את ההוראות המתאימות.

בארוחה עצמה יכלו הכל להבחין, כי מרבית הזמן שוחח קארטר, אשר יושב בין עליוזה בגין לאופירה נבון, דווקא עם אופירה, כשהוא מפנה את גבו לעליזה בגין. המלחמה נמשכה, כמובן, גם אחרי ארוחתהערב. למרות שהנשיא ויתר לבגין, ונתן לו לנאום במקומו בעת טקס הפרידה מקארטר, אי אפשר היה שלא להבחין שהמאבק בין המישפחות נמשך. כל הצור פים בטכס, מעל מסכי הטלוויזיה, ראו שכאשר נשיא ארצותהברית התכונן לגשת אל אופירה נבון ולנשקה נשיקת פרידה, נדחפה ביניהם, בכעס, בולט, עליזה בגין. הנשיא האמריקאי עקף את הגברת בגין ופנה לנשק את אופירה נבון, אולם מייד אחר־כך היה חייב לנשק גם את אשת ראשיהממשלה, שעמדה על המישמר בנור שא זה.

אין לחזור

על הטעות

כ אשר התפרסם דבר המיתב ש־שלח ח"כ אורי אבנרי ביום הששי האחרון לנשיא המדינה, רגשו אנשי לישיכת ראשיהממשלה, אבנרי הגיש לנשיא מיתב מנומק, מדוע על פי החוק ישיכראלי ועל פי החוק הבינלאומי, חייב דווקא הנשיא לחתום על הסכם השלום ולא ראשיהממשלה. אחרי שהביא במיתבו את כל סעיפי החוק בעניין זה, כפי שהומצאו לאבנרי על־ידי עורך־הדין אמנון זיכרני, הביע אבנרי את חששו, כי אם לא יהיה זה הנשיא שיחתום על הסכם השלום, יוכלו אויבי מחנה השלום, מבית ומחוץ, לתקוף את חוקיו וקבילותו על ההסכם.

כאשר הגיעה הידיעה על המיתב לדי הטלוויזיה הישראלית, התקשר מנהל מחלקת החדשות של הטלוויזיה, חיים יבין, אל לישכתהנשיא וקיבל את תגובתה. לישכתהנשיא הודיעה, כי ישיכהמדינה ינהג בעניין זה כפי שיחליטו שריהמישיפטים והיועץ המישפטי לממשלה.

כאשר שמע ראשיהממשלה, מנחם בגין, את הידיעה במהדורת החדשות של השבוע יומן אירועים בטלוויזיה, הוא מיהר להתיקשר עם שניים מעוזריו, בגין לא היה מוכן, כמובן, לוותר על טקס חתימת השלום, והיה הטכס היכן שיהיה, וגם אם חתימתו על המיסמך תהיה מוגדת לחוק, במערכת היחסים שנוצרה בין בגין לנשיא, בוודאי לא יהיה ראשיהממשלה מוכן, כי על המיסמך יחתום במקומו דווקא יצחק נבון. בגין דרש מיועציו להתקשר עם שריהמישפטים, שמואל תמיר, כדי שיכין חוות־דעת נגדית, שתימסר לפירסום לטלוויזיה עוד באותו הלילה. בגין סמך על תמיר יותר מאשר על היועץ המישפטי לממשלה, יצחק זמיר, שיתן חוות־דעת תואמת, ובכך חשד בכשרים ועשה עוול לזמיר.

תמיר לא היה בבית וליועצי ראשיהממשלה לא היה ברירה, אלא לפנות לזמיר. זמיר הפתיע לטובה, הוא שלף מהשרוול חוות־דעת, אשר קשה לנכות אותה מישפטים. עיקר טיעונו של זמיר הוא, שגם על מיסמך קמפ־דייוויד חתם בגין.

כאשר התפרסמה תגובתו של זמיר, מיהר אורי אבנרי לשלוח מיתב נוסף לנשיא המדינה. במיתב זה סתר אבנרי את טעונו תיו של היועץ המישפטי לממשלה, וטען כי אם גם נעשתה טעות בקמפ־דייוויד אין לחזור עליה.

מישפטי הממשלה יושבים על המדוכה כדי למצוא איזשהו חוק אחר, שיצדיק את חתימתו בגין על חוזה השלום. אולם גם אם ימצא חוק זה, נראה שמלחמת נבון—בגין רק החלה.

העם

זוועה מוסרית

איך לאכול טריפה,

להינות ממנה

ולזכות בתרמית

שז שומרי־מיצוות

המאבק על אישור הסכם־השלום במר שלה ובכנסת חשף לעיני אזרחי ישראל מחזה ציני, בלתי נסבל מבחינה מוסרית. שוללי ההסכם מקרב הקואליציה חשפו את שיניהם, הרימו את קולם וידיהם כנגדו. אבל לא היה בהם מספיק אומץ כדי להסיק את המסקנות מהתנגדותם. הם ביקשו להיריט משני העולמות — גם להצביע נגד, וגם להישאר בקואליציה, האמורה לבצע את ההסכם שהם מתנגדים לו.

יכול שר בממשלה להתנגד לדעת חבריו ולהצביע נגדם. היותו במיעוט עדיין אינה מחייבת את פרישתו. אך לא כאשר מדור בר בנושא מהותי כמו הסכם־השלום, שהוא המצית מהותה של הממשלה הזאת. הצריעת נגד במיקרה כזה חמורה יותר מאשר הצבעת אי־אמון בממשלה כולה. יכול גם ה"כ שלא להסכים עם דעת שרי ממשלתו ולהרים את ידו כנגדם. אבל להצביע נגד בנושא היסטורי כמו הסכם־השלום ולהמשיך לחבוש את ספסלי הקואליציה, זהו מעשה מופלצתי מבחינה מוסרית, השם ללעג ולקלס כל תפיסה של יושר ציבורי.

אין מדובר כאן בעניין שולי. על הכף מונחים דמותה של המדינה וגורלה. מי שדבק באמונתו כי הסכם־השלום הוא אסון, זכאי לחוש הצבעה להתנגד לו. אבל אין לו שום זכות מוסרית להמשיך ולייצג את תומכי ההסכם. גם הצבעת־נגד כמחאה, או בטענה של התנגדות לאחד מסעיפי ההסכם, אינם אלא תירוצים ציניים, שנועדו לחפות על צביעות מנומנטאלית.

את השיא בתחום זה השיג השבוע שרי החינוך ובולון המר. צעיר המפלג"ל התיימר עד כה לייצג את האינטרסים של גוש אמרנים בממשלה. עתה הוא יעמוד לימים מיספר בראש אותה ממשלה, שקיבלה על עצמה לבצע את ההסכם, שאנשי גוש אמרנים רואים בו בגידה. קשה לתאר הפגנה עלובה יותר של זילזול בעקרונות מור.

גם יהודי חרד, המקפיד במצוות, יכול להיכשל ולאכול טריפה, אבל לאכול טריפה וגם להינות ממנה?

צביעותם של מתנגדי ההסכם שביקשו להמשיך ולהשתתף לממשלה ולקואליציה, שיבצעו אותה, היתה שיעור מאלף לעם על רמתם המוסרית של מנהיגיו.

הממשלה

הקרע הנורד

אסור לספר בדיחות

בישראל — הן

הופכות למציאות

ההבדל בין הנשגב לנלעג הוא כחוט השערה.

ממשלת ישראל לא הצליחה לעמוד על ההבדל הזה. רדיפת הכבוד של שריה הצליחה להפוך את המעמד ההיסטורי של חתימת חוזה־השלום עם מצריים בווישינגטון לפארכה עוד לפני שהחל. בהחלטתה לשגר לטכס כמעט את מחצית שריה, הורכחה הממשלה שוב כי אסור להוליד בדיחות בישראל. כל בדיחה הופכת למציאות.

בשעתו, כאשר ניהלו שרי החוץ והבייטחון את המשאומתן על הסכם־השלום עם המישלחת המצרית בבלייר האוס בווישינגטון, לא היתה בידיהם סמכות לקבל התיסות ללא אישור חבריהם, שנותרו בירר שלים. אז נולדה הבדיחה, כי יש רק דרך אחת להגיע להסכם־שלום עם המצרים — לשלוח את כל הממשלה לווישינגטון.

השבוע הפכה גם בדיחה זו למציאות. קרוב למחצית הישיבה בת שש השעות, שערכה הממשלה השבוע כדי לדון במהות האוטונומיה בשטחים המוחזקים, הוקדשה לוויכוח מי ייצג את הממשלה בטכס התימה שיערך בווישינגטון. הנשיא קארטר הזמין את כל חברי הממשלה להשתתף באכס. אילו היה הדבר תלוי בממשלה, ייתכן והיא היתה מקבלת את ההזמנה. אבל מנחם בגין פסל אותה על הסף. גם הוא הבין כנראה שאם ייוכח העם שניתן

במדינה

להסתדר בלי הממשלה כולה, יכול עוד הרעיון למצוא־חן בעיניו.

התחליף שהעלה קארטר היה הזמנתה של ועדת־השרים לענייני חוץ וביטחון. גם מישלחת בהרכב זה נראתה נלעגת. לכן הוצע בממשלה שיהיו אלה רק ראשיהממר שלה ורעייתו שישתתפו בטכס. אז נטען כי מכיוון ששרי החוץ והביטחון ישהו ממילא באותה תקופה בווישינגטון, מן הדין לזמן גם אותם. אבל המומנים האחרים לא רצו לוותר.

כיוון שגם סגן ראשיהממשלה, ייגאל ידין, צורף למישלחת, התעוררה הבעיה מי ימלא את מקומו של ראשיהממשלה בהעדרו. בגין רצה למנות את חיים לנדאו כממלא־מקומו. הסתבר כי אינו יכול לעשות זאת כיוון שלנדאו אינו חבר־כנסת. הוצע ששריהמישפטים שמואל תמיר ייצג את ידין וידין ייצג את ראשיהממשלה

כמיליון עובדים שבתו במשך ארבע שעות בצהרי יום השני. בשבתה ובהפגנה השתתפו כל מועצות הפועלים, האיגודים המיקצועיים, ההסתדרויות והמיפער לים הגדולים. ההיענות הגדולה באה ברעיקבות העלאת המחירים האחרונה ובייחוד העלאת מחירי מוצרי־היסוד, שגרמה מרירות עצומה בציבור הישראלי.

"אנחנו שוקעים" "אנחנו פועלי־בניין כבר 14 שנה, עכשיו עובדים באשר־דוד". סיפר מסעוד חליוה מקומט הפנים, מסעוד וחברו אינם יודעים קרוא וכתוב, אפילו את שמם הם חותמים ב"א", אך כשהדברים באים לידי תיאור בעיותיהם אין גדולים מהם, "המשכורת שלי מגיעה ל־4500 בחודש", התלונן חליוה. "יש לי שישה ילדים. אני משלם שכר־דירה 600 לירות בחודש. 200 לירות גאז. מים

פועלים מפגנים בשביתת האזהרה, 1975. צילום: את המדינה

וחשמל אני לא יכול לשלם, מה נקבה אוכל לילדים?"

"ארליך הוא מיליונר", התקומם חיים ניסים (60) מתלאביב העובד בייצור נע"ל. "ארליך יש שתי מכוניות, כלב, בית עם ארבעה חדרים, הוא יושב שם על הר"כסא, דופק פקודה ואנחנו יושבים כאן למטה ומלקקים לו. יש לי חמישה ילדים. איך אני אפרנס אותם. הוא צריך להתייט פטר החריין הזה. יתפטר לפני פסח. עכשיו חבילה מצה עולה 40 לירות. כמה מצית צריך וכמה ביצים בשביל חמישה ילדים? אפילו עבודה טובה אין."

עם סיום ההפגנה הסתלקו ההמונים איש לדרכו, מי במכונית ומי בהסעות הרמאורגנות. עובדי הוועד הפועל התכנסו ליד הבניין בקבוצות קטנות כשהם משורחחים ביניהם בלהט. "אי אפשר לעשות הפגנה אחת ולהפסיק", התרעמה בתיה היימן (23), מזכירה בוועדה הפועל. "אנחנו שוקעים ככה. צריך להמשיך ולהפגין. יום אחד לא מספיק לממשלה, הם שוכחים וי־אנחנו שוקעים."

שחיתות פוליטית. "אם ההפגנה הזאת לא תעזור, אנחנו כנסים את הוועד הפועל של ההסתדרות ונמשיך להפגין", הטיח יעקב ונה חבר הוועד הפועל של ההסתדרות. "הגענו לצמצב שאין סיכוי לקבל דירה בזמן הקרוב. אפילו בעיירת פיתוח אין סיכוי. בתקופת המערך באת דירה ב־170 אלף. היום ב־800 אלף."

על הדשא המכוסה קירעי ניירות ושיבי־רי נסאותו שנירמסו בשעת השתלהבות המונית עמד אדם בודד: "ההפגנה הזאת לא תביא שום תועלת", הכריז ניסים ביטן (30), סוור בנמל אשדוד. ניסים בא כדי להפגין נגד ההפגנה: "היו כמה הפגנות כאלה וזה לא הביא שום תועלת", חזר הצעיר השחרחר גבה־הקומה. "יש לי פה תלוש משכורת של בן־אדם שעובד בסוול בונה ויש לו שישה ילדים. הוא מרוויח 4764 לירות לחודש. אם ההסתדרות באה לממשלה ואומרת שהממשלה דופקת את העובדים למה ההסתדרות, כמעסיקה, לא באה אל עצמה בטענות? ההסתדרות מתנהגת כמו ארליך. היא מבאה לפה את העובדים להפגין להסיח את הדעת מעצ־מה."

המשק

ארליך - הביתה

"ההסתדרות מתנהגת כמו

ארליך", אמר צעיר שהפגין

נגד ההפגנה שנערכה מול בית

הוועד הפועל בתל־אביב

"היה צריך לפוצץ את המדינה הזאת. מה שעושים היום זה לא מספיק". קראה בתיה היימן, יפהפיה שחורת שיער, מי מירפסת בניין הוועדה הפועל בתל־אביב. "הוא (ארליך) חושב שבזכות השלום הוא יחליק את הכל!" החרה אחריה חברה לעבודה יעקב ונה.

"מה ארליך חושב. אנחנו נוריד את העור בשבילו?" השתלהב מסעוד חליוה. תמיר ני מוטלסל פיארת שבא עם חברו ניסים ביטן להפגנת העובדים נגד המדיניות ה"כלכלית וההתייקריות, שנערכה ביום ה"שני על רחבת הדשא שלפני בניין הוועד הפועל בתל־אביב.

המפגינים הניפו כרזות ססגוניות ש־עליהן היה כתוב בין השאר: "המהפך הכלכלי — מהפח לא החתח". "ארליך, עשה טובה לעם ישראל — לך הביתה!" "ארליך נתן וארליך רוצה לקחת בחזרה". נא להדק את החגורות, הממשלה נופלת.